

A בס"ד

Intro

Today we will learn בע"ה of בבא בתרא דף פ"ג
Some of the topics we will learn about include.

The Machlokes in the Mishnah's Halachah of

קנה שלשה אילנות

קנה קרקע

If a person bought three trees in someone else's field, the trees combine to form a שדה אילן, an orchard, and he therefore acquires the land under, and around the trees.

כמה יהא ביניהן

What is the minimum and maximum spacing between the trees in order for it to be considered a שדה אילן?

רב יוסף says

מארבע אמות ועד שמונה

The trees must be spaced apart from a minimum of four אמה up to a maximum of eight אמה. If they were spaced less than four אמה or more than eight אמה apart, they are not a שדה אילן and he does not acquire the land.

רב נחמן says

משמונה ועד שש עשרה

The trees must be spaced apart from eight אמה up to sixteen אמה.

A

קנה שלשה אילנות
קנה קרקע

כמה יהא ביניהן

רב יוסף

מארבע אמות ועד שמונה

רב נחמן

משמונה ועד שש עשרה

מחלוקת חכמים ורבי שמעון
כלאי הכרם

B As the Gemara explains, their Machlokes is based on the

מחלוקת חכמים ורבי שמעון

Regarding the Issur הכרם;

As the Mishnah states

הנוטע שתיים כנגד שתיים

ואחת יוצאה זנב

הרי זה כרם

If a person plants two rows of grapevines facing each other, one row has two grapevines, and the other row has three grapevines, they combine to form a כרם and one is forbidden to plant other grain in this area.

The חכמים hold, even if the rows are spaced within ששה רבי שמעון they still combine to form a כרם, while רבי שמעון holds only if the rows are spaced within אמה they form a כרם.

Several questions regarding the Halachah of

מארבע אמות

ועד שש עשרה

The מחלוקת רב ושמעון regarding

כיצד הן עומדים

In what position do the three trees combine to form a שדה אילן?

The Mishnah's distinction regarding the sale of an animal's limbs, between בהמה גסה, a large animal, and בהמה דקה, a small animal.

B

הנוטע שתיים כנגד שתיים
ואחת יוצאה זנב
הרי זה כרם

מארבע אמות
ועד שש עשרה

כיצד הן עומדים
שדה אילן

בהמה גסה
בהמה דקה

1 So let's review ...

The previous Mishnah taught

קנה שלשה אילנות
קנה קרקע

If a person bought three trees in someone else's field, the trees combine to form a שדה אילן, an orchard, and he therefore acquires the land under, and around the trees.

The Gemara cites a Machlokes regarding

וכמה יהא ביניהן

What is the minimum and maximum spacing between the trees in order for it to be considered a שדה אילן?

As the Rashbam explains

אי קרובין יותר מדאי

הרי הן כיער העומד לתלוש ולא חשיבי

If the trees are too close to each other, they are destined to be uprooted and therefore not considered a שדה אילן;

ואם רחוקים נמי יותר מדאי

לא מצטרפי

And if the trees are too far from each other, they do not combine to form a שדה אילן.

רב יוסף says

מארבע אמות ועד שמונה

The trees must be spaced apart from a minimum of four אמה up to a maximum of eight אמה. If they are spaced apart less than four אמה or more than eight אמה, they are not considered a שדה אילן and he does not acquire the land.

רב נחמן says

משמונה ועד שש עשרה

The trees must be spaced apart from eight אמה up to sixteen אמה.

1

קנה שלשה אילנות

קנה קרקע

If a person bought three trees in someone else's field, the trees combine to form a שדה אילן, an orchard, and he therefore acquires the land under, and around the trees.

וכמה יהא ביניהן

What is the minimum and maximum spacing between the trees in order for it to be considered a שדה אילן?

As the Rashbam explains

אי קרובין יותר מדאי

הרי הן כיער העומד לתלוש ולא חשיבי

If the trees are too close to each other, they are destined to be uprooted and therefore not considered a שדה אילן;

ואם רחוקים נמי יותר מדאי

לא מצטרפי

And if the trees are too far from each other, they do not combine to form a שדה אילן.

רב נחמן

משמונה

ועד שש עשרה

The trees must be spaced apart from eight אמה up to sixteen אמה.

רב יוסף

מארבע אמות

ועד שמונה

The trees must be spaced apart from a minimum of four אמה up to eight אמה.

2 As the Gemara explains, their Machlokes is based on a משכת כלאים in a Mishnah in סמכות חכמים ורבי שמעון

Regarding
מפוזרין

The maximum space for trees to be considered combined,
שש עשרה אמה רב נחמן holds
Like the חכמים who say

הנוטע את כרמו
שש עשרה אמה על שש עשרה אמה
מוותר להביא זרע לשם

If a person planted a vineyard and left a space of sixteen
אמה between each row, he may plant other grain in this
area, because as the Rashbam explains,
דלא הוי כרם

If there is a space of sixteen אמה, the rows do not combine
to form a כרם.

This implies however,
אבל פחות מט"ז אמה הוי כרם
ואסור להביא זרע לשם

If the space is less than sixteen אמה, even though it was
more than eight אמה, the rows do combine to form a כרם
and one is therefore forbidden to plant grain in this area.

And accordingly, רב נחמן said regarding
שלשה אילנות
עד שש עשרה

Up to sixteen אמה, the trees combine to form a אילן.

2

*Their Machlokes is based on a
מחלוקת חכמים ורבי שמעון*

מפוזרין

The maximum space for trees to be considered combined,

רב נחמן
שש עשרה אמה

Like the חכמים who say

הנוטע את כרמו

**שש עשרה אמה על שש עשרה אמה
מוותר להביא זרע לשם**

If a person planted a vineyard
and left a space of sixteen אמה between each row,
he may plant other grain in this area.

*As the Rashbam explains,
דלא הוי כרם*

*If there is a space of sixteen אמה,
the rows do not combine to form a כרם.*

*This implies however,
אבל פחות מט"ז אמה הוי כרם
ואסור להביא זרע לשם*

*If the space is less than sixteen אמה,
even though it was more than eight אמה,
the rows combine to form a כרם and one is therefore
forbidden to plant grain in this area.*

And accordingly, רב נחמן said regarding
שלשה אילנות עד שש עשרה
Up to sixteen אמה, the trees combine to form a אילן.

3 While שמונה אמה holds רב יוסף, Like רבי שמעון who says הנוטע את כרמו שמונה אמות על שמונה מותר להביא זרע לשם If he left a space of even eight אמה between each row, he may plant other grain in this area, because דלא הוי כרם If there is a space of eight אמה, the rows do not combine to form a כרם. This implies however אבל פחות מוח' אמה הוי כרם ואסור להביא זרע לשם If the space is less than eight אמה, the rows do combine to form a כרם and one is therefore forbidden to plant grain in this area. And accordingly, רב יוסף said regarding שלשה אילנות עד שמונה Only up to eight אמה do the trees combine, but more than eight אמה, the trees do not combine.

And regarding רצופין The minimum space for trees to combine; מארבע אמות holds רב יוסף Like רבי שמעון who says כרם הנוטע על פחות מד' אמות אינו כרם If a person planted a vineyard and left less than four אמה between each row, the rows do not combine to form a כרם, and he may plant other grain in this area.

While משמונה, according to the Chachmim, רב נחמן holds, because אמה, סברא הוא מדלר"ש פלגא לרבנן נמי פלגא Just as, רבי שמעון holds רצופין is half the space of מפורין, so too, the חכמים hold רצופין is אמה half the space of ששה מפורין. עשר מפורין.

רב however concludes that even according to the חכמים מארבע אמות ועד שש עשרה The minimum space for trees to be considered combined is four אמה and we do not say מדלר"ש פלגא לרבנן נמי פלגא =====

3 **רבי יוסף**
שמונה אמה
Like רבי שמעון who says
הנוטע את כרמו שמונה אמות על שמונה מותר להביא זרע לשם
If he left a space of even eight אמה between each row, he may plant other grain in this area, because **דלא הוי כרם**
If there is a space of eight אמה, the rows do not combine to form a כרם.

This implies however
אבל פחות מוח' אמה הוי כרם ואסור להביא זרע לשם
If the space is less than eight אמה, the rows do combine to form a כרם and one is therefore forbidden to plant grain in this area.

And accordingly, רב יוסף said regarding שלשה אילנות עד שמונה Only up to eight אמה do the trees combine, but more than eight אמה, the trees do not combine.

רצופין
The minimum space for trees to combine;
רב יוסף
מארבע אמות
Like רבי שמעון who says in another Mishnah **כרם הנוטע על פחות מד' אמות אינו כרם**
If a person planted a vineyard and left less than four אמה between each row the rows do not combine to form a כרם, and he may plant other grain in this area.
רב נחמן
משמונה אמה
Like the Chachmim because **סברא הוא מדלר"ש פלגא לרבנן נמי פלגא**
Just as, רבי שמעון holds רצופין is half the space of מפורין, so too, the חכמים hold רצופין is שמונה אמה - half the space of עשר מפורין.

רב however concludes that even according to the חכמים
מארבע אמות ועד שש עשרה
The minimum space for trees to be considered combined is four אמה and we do not say מדלר"ש פלגא לרבנן נמי פלגא

4 The Gemara proceeds with several questions regarding the Halachah of

מארבע אמות
ועד שש עשרה

1.

כשהוא מודד
ממקום קצר הוא מודד
או ממקום רחב הוא מודד

Is the distance between the trees measured from the upper, narrower portion of the trunk, or from the lower, wider portion of the trunk?

And the Gemara concludes

מן הבינוני

The distance is measured from the middle of the trunk.

2.

מכר לו שלשה בדי אילן מהו

If a person bought three saplings in which above the ground they were spread apart four אמה, while under the ground they were all connected to one tree, are these considered three trees and he does acquire קרקע, or they are only one tree and he does not acquire קרקע?

And the Gemara concludes

מצטרפין

They are considered three trees, and therefore יש לו קרקע

4

Several questions regarding the Halachah of
מארבע אמות ועד שש עשרה

1

כשהוא מודד
ממקום קצר הוא מודד
או ממקום רחב הוא מודד

Is the distance between the trees measured from the upper, narrower portion of the trunk, or from the lower, wider portion of the trunk?

And the Gemara concludes

מן הבינוני

The distance is measured from the middle of the trunk.

2

מכר לו שלשה בדי אילן מהו

If a person bought three saplings.
Above ground they were spread apart four אמה,
while under the ground they were all connected to one tree,
are these considered three trees and he does acquire קרקע,
or they are only one tree and he does not acquire קרקע?

And the Gemara concludes

מצטרפין

They are considered three trees,
and therefore יש לו קרקע -

5

3.

מכר לו שנים בתוך שדהו ואחד על המצר מהו שנים בתוך שלו ואחד בתוך של חבירו מאי

What is the Halachah if a person bought two trees in one field, and the third tree was either on the field's border or in the neighbor's field, do these trees combine to form a שדה אילן for which he acquires the land or not?

תיקו

This question remains unresolved.

4.

בור מהו שתפסיק
אמת המים מהו שתפסיק
רשות הרבים מהו
ריכבא דדיקלי מהו

Do the three trees combine if there was another entity between them, such as בור, a pit, אמת המים, a water hole, רשות הרבים, a public area, ריכבא דדיקלי, a closely planted row of palm trees?

תיקו

These questions too, remain unresolved.

=====

5

3

מכר לו שנים בתוך שדהו
ואחד על המצר מהו

שנים בתוך שלו
ואחד בתוך של חבירו מאי

If a person bought two trees in one field, and the third tree was either on the field's border or in the neighbor's field, do these trees combine to form a שדה אילן for which he acquires the land or not?

תיקו

4

בור מהו שתפסיק
אמת המים מהו שתפסיק
רשות הרבים מהו
ריכבא דדיקלי מהו

Do the three trees combine if there was another entity between them, such as בור, a pit, אמת המים, a water hole, רשות הרבים, a public area, ריכבא דדיקלי, a closely planted row of palm trees?

תיקו

6 The Gemara proceeds with a Machlokes regarding כיצד הן עומדים
 In what position do the three trees combine to form a שדה איילן?

רב אמר כשורה
 They must be lined up in a straight row with a separation of at least four אמה.

ושמואל אמר כחצובא
 They must be positioned like a three legged stool with a separation of at least four אמה.

As the Gemara explains, רב holds כשורה

כ"ש כחצובא
 In a straight line, the בעל האילן acquires the land even though the בעל השדה can still plow this area, and certainly כחצובא, the בעל האילן acquires the land, because the בעל השדה cannot plow this area.

While שמואל holds כחצובא
 אבל כשורה לא
 Only כחצובא, does the בעל האילן acquire the land, but כשורה, he does not acquire the land, because משום דמיזדרע בינתייהו
 Since the בעל השדה can plow the area between the trees, it was not included in the sale.
 =====

6 כיצד הן עומדים
 In what position do the three trees combine to form a שדה איילן?

ושמואל אמר
כחצובא

They must be positioned like a three legged stool with a separation of at least four אמה.

רב אמר
כשורה

They must be lined up in a straight row with a separation of at least four אמה.

אבל כשורה לא
 because

משום דמיזדרע בינתייהו
 Since the בעל השדה can plow the area between the trees, it was not included in the sale.

כ"ש כחצובא

In a straight line, the בעל האילן acquires the land even though the בעל השדה can plow there and certainly כחצובא, the בעל האילן acquires the land, because the בעל השדה cannot plow this area.

7 Zugt Di Mishnah
 המוכר ראש בהמה גסה
 לא מכר את הרגלים
 If a person sold someone the head of a large animal, the legs were not sold.
 And vice versa,
 מכר את הרגלים
 לא מכר את הראש
 If he sold the legs, the head was not sold.

מכר את הקנה לא מכר את הכבד
 מכר את הכבד לא מכר את הקנה
 If he sold the lungs of a large animal, the liver was not sold, and if he sold the liver, the lungs were not sold, because as the רבינו גרשום explains;
 בבהמה גסה
 כל חדא חשיבא באנפיה נפשיה
 In a large animal, each limb alone has significance, and was not sold together with another limb.

The Mishnah continues however,
 אבל בדקה
 מכר את הראש מכר את הרגלים
 If he sold the head of a small animal, the legs are also sold, because the legs of a small animal have no significance, and they were sold together with the head.

However vice versa
 מכר את הרגלים לא מכר את הראש
 If he sold the legs, the head is not sold, because ראש חשוב בפני עצמו
 The head of even a small animal does have significance, and was not sold together with the legs.

Similarly,
 מכר את הקנה מכר את הכבד
 If he sold the lungs of a small animal, the liver was also sold, because the liver of a small animal has no significance.

However vice versa
 מכר את הכבד לא מכר את הקנה
 If he sold the liver, the lungs were not sold, because קנה חשוב בפני עצמו
 The lung of even a small animal does have significance

The continuation of the Mishnah will be reviewed in the next Daf.

7 המוכר ראש בהמה גסה
 לא מכר את הרגלים
 If a person sold someone the head of a large animal, the legs were not sold.

And vice versa,
 מכר את הרגלים - לא מכר את הראש
 If he sold the legs, the head was not sold.

מכר את הקנה לא מכר את הכבד
 מכר את הכבד לא מכר את הקנה
 If he sold the lungs of a large animal, the liver was not sold, and if he sold the liver, the lungs were not sold.

As the רבינו גרשום explains;
 בבהמה גסה
 כל חדא חשיבא באנפיה נפשיה
 In a large animal, each limb alone has significance, and was not sold together with another limb.

אבל בדקה
 מכר את הראש
 מכר את הרגלים

If he sold the head of a small animal, the legs are also sold, because the legs of a small animal have no significance, and they were sold together with the head.

However vice versa
 מכר את הרגלים לא מכר את הראש
 If he sold the legs, the head is not sold,

because
 ראש חשוב בפני עצמו
 The head of even a small animal does have significance, and was not sold together with the legs.

Similarly,
 מכר את הקנה
 מכר את הכבד
 If he sold the lungs of a small animal, the liver was also sold

However vice versa
 מכר את הכבד לא
 מכר את הקנה
 If he sold the liver of a small animal, the lungs were not sold.